

Retouradres: Postbus 1400, 7500 BK Enschede

Namens: Het Districtelijk Veiligheidsoverleg Twente

Aan: Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, minister Jansen
Het ministerie van Veiligheid en Justitie, minister van Weel

Datum: 10 juli 2025

Onderwerp: ontbrekende mogelijkheden in aanpak misstanden in gesloten groepen

Bijlage: Ondertekenblad burgemeesters van de 14 Twentse gemeenten

Geachte mevrouw Jansen en heer Van Weel,

Via deze brief verzoeken wij u om het volgende:

1. het ontwikkelen van specifieke wetgeving tegen sektarisch misbruik én
2. het instellen van een landelijk meldpunt met mandaat voor opvolging en procesregie.

Vanuit de Twentse gemeenten wordt geconstateerd dat er onvoldoende ondersteuning is (op het gebied van kennis en maatregelen) en niet toereikende wettelijke kaders zijn om op te treden tegen gesloten, sektarische groepen. De recente berichtgeving¹ over de beweging rond de Twentse Pater Pio stichting benadrukt de actualiteit en urgentie van dit vraagstuk. Hoewel er reeds Kamervragen zijn gesteld over de situatie rond de Twentse Pater Pio stichting en u, de heer Van Weel, hierop heeft geantwoord, achten wij het van belang om onze gezamenlijke zorgen en het bijbehorende verzoek vanuit de 14 Twentse gemeenten, separaat onder uw aandacht te brengen. Gemeenten ontvangen signalen over destructieve sektes, maar de huidige wetgeving biedt onvoldoende instrumenten om hierop effectief te handelen. Als gemeenten hebben wij een zorgplicht richting onze inwoners en willen wij vroegtijdig handelen bij signalen van misstanden binnen gesloten groepen. Betere wetgeving en het hervatten van een meldpunt versterken onze grip op deze problematiek, omdat de signalen adequater worden opgevolgd. Hierdoor kunnen onveilige situaties gerichter worden aangepakt en slachtoffers beter beschermd. Er mist momenteel regie en wettelijke kaders om effectief op te treden tegen gesloten, sektarische groepen.

Uit een recente kamerbrief d.d. 30 juni 2025 van de staatssecretaris blijkt dat er een wetsvoorstel in voorbereiding is dat voorziet in een aparte strafbaarstelling van psychisch geweld. De aankondiging van nieuwe wetgeving biedt belangrijke aanknopingspunten om deze problematiek beter aan te pakken. De Twentse gemeenten verwelkomen deze ontwikkeling, maar benadrukken dat effectieve implementatie alleen mogelijk is wanneer dit gepaard gaat met centrale procesregie en een herkenbaar meldpunt voor signalering en opvolging.

De huidige wetgeving biedt nu onvoldoende handvatten om destructieve sektes strafrechtelijk aan te pakken. Er is dringende behoefte aan wetgeving die sektarisch misbruik en de vervolging van sekteleiders expliciet

¹ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2567603-onderzoek-naar-twentse-sekte-hoe-kon-trees-85-jarenlang-duivels-uitdrijven>
<https://www.oost.nl/nieuws/3515308/reconstructie-pater-pio-sekte-minstens-19-signalen-van-vermoedelijke-misstanden>
<https://www.tubantia.nl/tubbergen/hoe-iedereen-wist-van-misstanden-binnen-sekte-pater-pio-maar-niemand-ingreep-wij-hebben-alles-goed-gedaan~a96ae9f6/>

mogelijk maakt. Een aangepaste wetgeving is noodzakelijk om leden verantwoordelijk te houden en slachtoffers beter te beschermen tegen manipulatie en misbruik.

Er is in Nederland behoefte aan specifieke wetgeving die sektarisch misbruik effectief kan aanpakken. Wetgeving die:

- a) Psychologische manipulatie en dwang binnen sektes als strafbare feiten erkent;
- b) Financiële uitbuiting van leden door sektes duidelijk strafbaar stelt;
- c) Groepsdruk en de invloed van sekteleiders op individuen en hun omgeving wettelijk in de context van misbruik beschouwt.

Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk beschikken al over specifieke wetgeving om sektarisch misbruik aan te pakken. Ook België is bezig met wettelijke kaders die optreden tegen sektarische bewegingen mogelijk maken. Nederland kent dergelijke wetgeving nog niet. Wij verwelkomen daarom de aangekondigde stappen richting een afzonderlijke strafbaarstelling van psychisch geweld, zoals recent toegelicht in de Kamerbrief. Tegelijkertijd onderstrepen wij het belang van voortvarend optreden. Juist het ontbreken van wetgeving maakt ons land mogelijk aantrekkelijker als vestigingsplek voor groepen die in andere landen onder toezicht staan of worden aangepakt. Daarbij komt dat dergelijke groeperingen zich regelmatig verplaatsen naar andere gebieden. Zonder passende regelgeving en centrale coördinatie ontstaat het risico dat Nederland onbedoeld een toevluchtsoord wordt.

Naast wetgeving ontbreekt het aan centrale procesregie. Bij sektes is mogelijk multidisciplinaire problematiek aan de orde. Signalen bewegen tussen uiteenlopende partijen zoals politie, OM, Veilig Thuis, inspecties, zorgaanbieders en gemeenten, zonder dat één partij regie voert. Sinds het wegvallen van het meldpunt Sektesignaal in 2020 is er geen herkenbaar aanspreekpunt meer voor professionals.

Het in 2025 opgerichte hulppunt van Fier vervult een belangrijke rol voor slachtoffers, maar heeft geen mandaat en procesregie om meldingen structureel op te volgen. Een nieuw meldpunt moet signalen kunnen duiden, opvolgen en procesregie voeren.

Kortom: er is een dringende noodzaak voor een professioneel, stevig ingebed meldpunt met middelen, positie en wettelijke bevoegdheden, als waardevolle aanvulling op het werk van Fier. Dit verzoek wordt breed gedragen binnen de regio Twente, waar meerdere gemeenten en partners hetzelfde ervaren. Alleen zo voorkomen we versnippering, bundelen we cruciale informatie, wordt er regie gevoerd en kunnen slachtoffers adequaat worden geholpen. Dit is bij uitstek problematiek die regio overstijgend is en daarmee landelijk coördinatie vraagt. We zien graag dat u ons verzoek in behandeling neemt.

Met vriendelijke groet,

De burgemeesters van de 14 Twentse gemeenten

Een afschrift van deze brief zal worden verzonden naar de commissies VNG:

- Bestuur en Veiligheid
- Zorg, Jeugd en Onderwijs

Ondertekenblad burgemeesters van de 14 Twentse gemeenten

Hengelo, 10 juli 2025

R. Bleker – Enschede	
S. Schelberg – Hengelo	
R. Korteland – Almelo	
J. van Houdt – Rijssen-Holten	
P. Welman – Oldenzaal	
J. Pierik – Borne	
A. Postma – Tubbergen	
J. Joosten – Dinkelland	
G. van den Hengel – Haaksbergen	
J. Diepenmaat – Losser	
E. Nauta – Hof van Twente	
G.J. Kok – Wierden	
Wordt uiterlijk 10 juli met de juiste naam aangevuld. – Twenterand	
J.J. Eijbersen – Hellendoorn	